
Zápis ze zasedání Studijní komise AS UK ze dne 10. října 2022

Prezence: JUDr. Michal Říha (PF), Mgr. Anna Altová (PřF), prof. RNDr. Jan Černý, Ph.D. (PřF), PhDr. David Greger, Ph.D. (PedF), Mgr. Agáta Hrdličková (FHS), Mgr. Jan Křovák (FSV), MUDr. Anna Olšerová (2.LF), Mgr. Barbora Štindlová, Ph.D. (Součásti), Mgr. Eliška Voříšková (FaF), Jakub Gogela (FF), Kateřina Grygarová (3. LF), Mgr. Marta Harasimowicz (FF), Mgr. Jakub Horký (PF), Kamila Řehořová (PřF), Mgr. Daniel Vašek (PřF)

Omluven: doc. Mgr. Cyril Brom, Ph.D. (MFF), Mgr. Michael Glogr (PF), David Kverka (LFP), Karel Mikulčák (LFP)

Hosté: prof. RNDr. Tomáš Skopal, Ph.D. (prorektor pro informační technologie), doc. RNDr. Markéta Martínková, Ph.D. (prorektorka pro studijní záležitosti), Kamila Řehořová (vedoucí Studijního oddělení PřF), prof. PhDr. Ladislav Křišťoufek, Ph.D. (prorektor pro vědeckou a tvůrčí činnost), Mgr. Martin Maňásek (kvestor UK)

Program:

1. Zahájení
2. Informace o SIS
3. Reforma doktorského studia
4. Různé

1. Zahájení

JUDr. Michal Říha, předseda Studijní komise AS UK, všechny přivítal. Seznámil přítomné s návrhem programu, k němuž nebyly žádné připomínky.

2. Informace o SIS

Prof. Skopal informoval komisi, že na PF spadl SIS při zápisu předmětu a byl opakovaně nedostupný. Důvodem je mimo specifického zápisu na PF i technologické nastavení SIS, které databáze neunesla, a proto byla nedostupná. Na jaře byl proveden upgrade, který měl s těmito problémy pomoci, ale mělo to za následek, že máme nyní horší licenční podmínky a horší využití hardwaru, což nám snížilo počet jader. Jedná se o problém ve smlouvě. Erudio si upgrade vynutilo, ale neotestovali jej a rovnou pustili, čímž se to celé zpomalilo. Řešení je několik dílčích. Prvním je nový SIS, kdy jako první realizovaný modul bude zápis studentů do předmětů. To bude hotové ale nejdříve na začátku roku. Bude realizováno i několik opatření ze strany ÚVT. Donutíme Erudio, aby optimalizovalo věci, které mělo, ale neudělalo. Za druhé se studenti budou moci zapisovat v omezeném počtu oken, Erudio to nastavilo, ale nenasadilo se to proto, že to nebylo otestované.

Detekovali jsme, že studenti ve 20 % případů použili automatizovaný skript, který za ně bude zapisovat, a automatizovaně tam tlačí požadavky, což způsobuje fiktivní kybernetický útok.

Řehořová – Na PřF působí jako referentka a správkyň SIS. Problémy jsou s tímto dlouho a zajímá ji proto jak, kdy a v jakých dobách mají jiné fakulty otevřený SIS. Spouštění zápisů dopoledne je problematické, proč se tak neděje po pracovní době? Fakulty by se mohly zamyslet a pustit studenty k zápisu odpoledne. Druhá věc je, proč je na některé předměty takový přetlak? Fakulta jim musí umožnit, aby se na ně studenti dostali i bez přetlaku. Jestliže má 300 studentů povinný předmět, ale jeho kapacita je 150, tak je to vina fakulty. Fakulty by měly využívat další atributy SIS, jako je přednostní zápis. Teprve v druhé vlně je možné využít zápisu standardního.

Prof. Skopal – Na totéž se také ptal děkana PF, prof. Boháče. Není to ale tak, že se 1000 studentů snaží nacpat do kapacity 100 míst. Všechny povinné předměty mají dostatečnou kapacitu, jen mají mnoho paralelních skupin, často i několik desítek. Druhou věcí jsou přednostní zápisy, je dobré, že to na PřF používáte, ale žádná jiná fakulta to nepoužívá. Školení k SIS ohledně těchto funkcionalit ale jistě musí probíhat. Do nového SIS zvažujeme nebrat stejné funkcionality, ale umožnit větší férovost zapisování, což je nyní částečně řešeno předzapisováním. Jinde zase funguje „wishlist“, u malé kapacity to pak nestavět tak, že budou přijati ti, kteří se přihlásili jako první, ale půjde to náhodně. Mnoho půjde udělat na organizační úrovni na fakultách, je to vždy o správci SIS a na studijních proděkanech či garantech.

Řehořová – Mnoho správců vůbec neví o přednostním zápisu či atributech předmětů, což je systémová chyba.

Prof. Skopal – Je sestavena pracovní skupina z úrovně proděkanů či tajemníků. Chceme na této platformě zanalyzovat různé procesy zápisů, aby vznikly technicky předepsané procesy, jak se dějí konkrétní věci. Je vidět, že různé fakulty mají naprosto různé ad hoc praxe při zápisech. Je proto potřeba zanalyzovat procesy jednotlivých fakult.

Řehořová – Je potřeba podívat se na to, jak zápisy probíhaly v posledních letech, jak měly fakulty zápis nastavený a u kterých předmětů to dělalo problém.

JUDr. Říha – Letos se jednalo o velký problém i proto, že zapisovaly dvě fakulty v jeden den.

Prof. Skopal – Bylo by dobré, aby se z fakult vybrali konkrétní lidé, kteří se zápisy „živí“. Myslí si, že by bylo vhodné, kdyby se do komise sama paní Řehořová zapojila, protože do této problematiky vidí zevnitř. Navrhne pak společně, jak vymyslet zápisy tak, aby fungovaly všude, hlavně pak už v novém SIS.

Vohradská – Jak bude počet aktivních oken upraven?

Prof. Skopal – Erudio pochopilo náš požadavek špatně, limit nastavilo na jedno okno na uživatele. Systém se navíc zatíží tím, že přibude dotaz do databáze stran toho, zda má daná osoba otevřeno více oken či ne. Přechází něco z databáze je však rychlejší než do databáze něco zapisovat. Nemělo by to tedy databázi více zatěžovat. Problém však je, že Erudio nikdy nedělalo zátěžové testování, což ani neumí udělat, nemají na to tolik počítačů.

Mgr. Horký – Bude se toto otevírat i na IT komisi. Problém je, že na PF zapisuje v jeden okamžik zhruba 600 studentů, což může vygenerovat klidně 3000 požadavků během 10 vteřin. Z pohledu IT je to směšný počet požadavků, systémy se dimenzují na desítky i stovky tisíc požadavků. Když to nefunguje nyní, tak je to závažná vada systému. V loňských letech to fungovalo, nyní už mluvíme o zcela závažné vadě, kdy nějaké omezování počtu oken či předzápisu nepomůže. Je potřeba dělat zátěžové testy, jejich zavedení by vyřešilo většinu problémů. Apeluje na to, aby proběhly. Není potřeba mít 5000 uživatelů či počítačů naráz, stačí jednoduchý skript, který by se měl spustit před každým updatem. Navíc toto můžeme zadat externistovi.

Prof. Skopal – Bylo by hezké, kdyby v SIS byla špatně jediná věc, ale bohužel to tak není, chyba není na jediném místě. Spravit to znamená spravit systém, tedy mít systém nový. Oni nemají optimalizované skripty, kdyby to dobře fungovalo, tak je 600 transakcí skoro nic, ale bohužel to tak nefunguje. Je velký rozdíl, když se 500 studentů zapisuje do 100 předmětů či do 10 předmětů. Záleží na tom, jak moc fragmentované studium je. Studium na PF je specifické, proto jsme se bavili o jednotlivých opatřeních. Chceme, aby Erudio dělalo testy, ale bohužel toho není schopné. Stress testy tedy uděláme sami s někým jiným.

Prof. Černý – Naváže na kolegyni. Pokud je hysterická reakce u toho zapsat se do 1 předmětu, tak od toho je tu specifická studentská anketa. To by mělo být řešeno předtím, než nastoupí systémové řešení. Indikuje to problém na straně studijní, ne softwarové.

Prof. Skopal představil harmonogram. Do konce listopadu s tímto chtějí pokračit. Budou nyní zápisy zkoušek, na které se nestihne toto aplikovat, ale chtěli by se sejít ještě před zápisem a říct si aktuální stav. Věř, že tou dobou už se v této věci pokročí.

Návrh usnesení:

Studijní komise AS UK bere na vědomí Informace o stavu SIS.

Schváleno tichým souhlasem

3. Reforma doktorského studia

Prof. Křišťoufek – Za prázdniny se toho v této události tolik neudálo. Co se týče novely ZVŠ v části doktorských studií, tak je novela nyní ve fázi vypořádávání připomínek. Naše připomínky byly poslány dále skrze ČKR, což se nyní vypořádává. Hodně energie se věnuje legislativní části samotné novely, což jsou dle něj malé problémy strany reformy. Novela zruší standardní doktorskou zkoušku a navázání stipendia na minimální mzdu. Podstatnější je podle něj financování, které se ale nyní neřeší a čeká se, co z diskuse o novele vyplyne. Aktuální situace funguje tak, že peníze chodí na VŠ dle počtu studentů, proto není nyní potřeba studenty vyhazovat. Peníze by už nebyly kapitační, ale jednalo by se o předem určenou sumu, která by šla VŠ přímo do rozpočtu. Co nevíme je: objem peněz, jak se budou počítat, jak se co bude rozdělovat, jakou budou mít do budoucna dynamiku atd. Je to nepříjemné, protože bez změny financování se nic nezmění a reforma neproběhne. Není však jasné, zda změna stipendia dopadne jen na nové studenty nebo i na stávající. Točíme se trochu v kruhu. Čekáme nyní na vypořádání připomínek a tlačíme na to, aby se vyjasnila finanční složka reformy. Bez jejího vyřešení a jejího vstupu do rozpočtu VŠ novela neproběhne. RUK se snaží do procesu vstupovat, jak jen to jde, řeší se to skoro na všech jednáních. Bude zřízena komise pro reformu doktorského studia, kde budou zástupci fakult, AS UK i Studijní komise AS UK, kde budou reagovat na nové informace, které víme. Informace z této komise půjde na senát i na setkávání s proděkany pro Ph.D. a pro vědu.

JUDr. Říha – Z posledního vypořádávání vypadl koeficient 1,2. Podle všeho se nenavýší objem peněz, bude se muset snížit počet doktorandů. Rozdělení se bude řešit na repre komisi. Třetí kolo vypořádání připomínek RVŠ se bude věnovat zejména soukromým školám.

Prof. Černý chce upozornit, že jedním z možných důvodů, proč něco nefunguje, je motivovace tým, že některé oborové rady nabírají lidi účelově a berou si peníze na jiné věci. Jedná se vlastně o přesun peněz z MŠMT na Ministerstvo zdravotnictví. Pokud nebude toto řešeno, tak se stále budeme dostávat do patových situací. Je potřeba, abychom tyto věci jasně pojmenovávali a nějak se k nim postavili. Druhá věc je, že našimi partnery je AV, která se ptá, zda vůbec budou moci mít doktorské studenty. Zda je mohou školit a platit jim něco ze svých prostředků. Dnes *de facto* tuto agendu nemohou naplňovat. Měly by být v tomto posuny.

Prof. Křišťoufek – Tak, jak je to aktuálně napsáno, tak to dává relativně flexibilitu s ohledem na kombinované studium. Umožňuje to pokračovat v zažité praxi, byť za nižší stipendium. Co se zatím bavil s proděkany z LF, tak by to i jim dávalo smysl a uvolnilo ruce. Je skeptik v tom, že přijde změna financování ne nutně stran jejich výše, ale aby byla změna financování kapitačního vs. balíku peněz, kdy si VŠ sama rozhodne, koho si zaplatí. Přijde mu, že vysokým školám toto vůbec nedochází. Bez toho, aby se toto přecvaklo, tak to nemůže z definice fungovat. Bez systému iniciativ toto nemůže fungovat. Oborová rada není ochotná změnit princip, dokud nedojde ke změně systému. Mezi oborové rady budou rozděleny počty studentů a na tuto změnu musí být fakulty připraveny.

Prof. Černý má pocit, že žije v situaci, kdy se o dobré školitele studenti přetahují, a nedovede si představit, že to je jinde jinak. Bude klíčové to, jak budou finance rozděleny mezi jednotlivé fakulty. Nedovede si představit, jak se udělá Sofiina volba a jak bude distribuce studentů mezi jednotlivé oborové rady udělána. Musíme do toho promítnout i *graduation rate*. Jemu zde přednesená zpráva nedala žádnou jasnou odpověď na změnu systému.

JUDr. Říha – Otázka rozdělení prostředků na VŠ zatím není řešena. Řeší se otázka, dle čeho volit dané kritérium. Kdyby dle metodiky 17+, tak některé VŠ budou muset redukovat své doktorské programy. I to, jak to budeme řešit v rámci UK, bude velmi zajímavé. Vyjádřil obavu, aby to nevedlo k dalšímu prohlubování nerovností mezi HUM-SOC a SCI-MED obory na UK. Je nutné se tomuto věnovat, bude to řešeno na dalších komisích v příštím a přespříštím roce.

Doc. Martínková – Všichni přemýšlí nad tím, jak to bude s penězi. Bude se zcela jistě zohledňovat mnoho faktorů, ale jsme v této záležitosti teprve na začátku.

JUDr. Říha – Další věc je, že Evropský parlament schválil směrnici o minimální mzdě, která by se každý rok valorizovala. Zatím směrnice ale není zcela schválena, jde teprve do Rady. Druhým argumentem, který padal, je, že když MŠMT přidá VŠ 3 mld. Kč, tak si VŠ budou chtít dofinancovat svoje velké projekty, akademici budou chtít důstojné mzdy, ale když se nakonec řekne, že to půjde na doktorandy, tak to vytvoří nehezkou atmosféru.

Doc. Martínková – Je složitá otázka, od kdy začne novela platit, zda se dorovnájí stipendia. Účinnost se zatím stále diskutuje.

JUDr. Říha – Zavádí se institut přestupu mezi studijními programy, ale ne plošný.

Prof. Černý – Bylo by zajímavé mít na UK průzkum, jak to chodí na jednotlivých katedrách a ústavech, co se týče financování příjmu doktorského stipendia, kde je to holobyt a kde se to dorovná na či nad úroveň minimální mzdy i bez grantového schéma. Má za to, že bychom měli nabízet minimální standard. U nich se toto probírá i s akademiky, kteří si jsou vědomi toho, že se jim ubírá ze mzdy, aby měli studenti na důstojná stipendia.

JUDr. Říha – Reforma byla probírána již před třemi lety, nebyla ale schválena a ani se nedostala do prvního čtení.

Prof. Černý – Od minulého vedení zde máme uveden seznam afiliací a publikací, s nimiž může student skončit svoje studium. Přejde mu ale, že se jedná o umělé navyšování vědeckých prací na UK. Je v předpise zakomponována i věta b), že je to na úvaze jednotlivých ústavů, které rozhodnou o afiliacích. Jednotlivé oborové rady mají pro toto různý výklad. V podstatě tedy nejedná *lege artis* s daným OR, ale kdyby tak měl činit, tak by to bylo morálně neslučitelné s jeho zásadami. Rád by změnil OR v této situaci.

Doc. Martínková – K tomu se vyjádří spíše prof. Křišťoufek, je to složitý problém. Afiliací lidí zaměstnaných na UK a na různých ústavech je mnoho. Bylo by dobré, aby měli na prvním místě afiliaci UK, jsou to ale mnohé spojitě nádoby a je to na širokou diskusi. AV nemá možnost školit doktorandy dle zákona, proto jim je školí UK.

4. Různé

JUDr. Říha sdělil, že na příštím jednání se bude projednávat hodnocení a zpětná vazba studentů ke studijním programům jako celkům. Bude předložen materiál o rozvoji pedagogických dovedností akademických pracovníků. Posledním bodem bude otázka standardů profesorských habilitačních řízení. Je to vědecko-pedagogický titul, proto by se do projednávání tohoto tématu měla zapojit i Studijní komise. Měli bychom se podívat i jakým způsobem daná osoba učí. Prof. Kuklík neměl nyní materiál projednaný v KR, takže nechtěl před komisi předstoupit s neprojednaným, proto se materiál posunul na listopad.

Zapsala: Amáta Vohradská, tajemnice AS UK

Za správnost: JUDr. Michal Říha, předseda Studijní komise AS UK